

PENITENCIARELE DIN EUROPA: ȘTIRI JURIDICE INTERNE

În această compilație, **Rețeaua Europeană a avocaților pentru drepturile deținuților (European Prison Litigation Network)**, **membrii și partenerii săi** își propun să informeze juriștii naționali și organizațiile societății civile din întreaga Europă cu privire la cele mai importante evoluții juridice în materie penitenciară. Sperăm că acest lucru vă va permite să identificați mai bine tendințele europene și să le folosiți în practica dumneavoastră juridică. Compilația acoperă **14 state membre ale Uniunii Europene, precum și Ucraina, Moldova, Marea Britanie și Rusia.**

Așteptăm cu interes sugestiile dumneavoastră cu privire la modul în care putem face această compilație cât mai utilă pentru dumneavoastră.

PREZENTARE GENERALĂ A NOUȚĂȚILOR JURIDICE DIN DOMENIUL PENITENCIAR ÎN PERIOADA

MARTIE-MAI 2023

CONTACT CU LUMEA EXTERIOARĂ ■ În **Germania**, o instanță regională superioară a reiterat că, atunci când refuză cererile de eliberare din închisoare, administrația penitenciarului trebuie să ofere elemente concrete care să justifice riscul de evadare sau de comitere de noi infracțiuni.

În **Grecia**, Parchetul Curții Supreme, în materie civilă și penală, a emis [o circulară privind drepturile deținuților de a-și vizita rudele apropiate grav bolnave sau, în caz de deces, de a participa la înmormântarea acestora](#). Circulara vine în urma publicării unei [hotărâri CtEDO](#) care a constatat o încălcare în cazul unui deținut care nu și-a putut vizita mama bolnavă și, ulterior, nu a putut participa la înmormântarea acesteia.

În **Polonia**, comisarul pentru drepturile omului a emis o declarație în care a criticat recente modificări ale codului penal pus în aplicare, care [au limitat în practică accesul deținuților la convorbiri telefonice](#).

În **România**, în baza unei [recomandări a Avocatului Poporului](#), administrația penitenciarului a redus de la 30 la 7 zile perioada maximă în care administrația penitenciarului trebuie să pună la dispoziția deținuților plicuri și timbre.

În **Spania**, Curtea Supremă a stabilit că instituțiile penitenciare [trebuie să examineze în termen de trei luni cererile de concediu de scurtă durată depuse de deținuți](#), cu excepția unor cazuri excepționale. Perioada de șase luni a fost contestată de reclamant, fiind considerată excesiv de lungă în cazul dat.

În **Ucraina**, printr-un decret a fost instituit un proiect pilot privind furnizarea [unor servicii cu plată pentru deținuții aflați în arest preventiv](#), inclusiv accesul lor la internet și comunicare telefonică. Decretul ridică unele întrebări cu privire la asigurarea confidențialității deținuților, precum și la stocarea și gestionarea ulterioară a înregistrărilor comunicărilor private.

CONDIȚII DE DETENȚIE ■ În **Belgia**, o Comisie pentru Reclamații a constatat că condițiile de detenție ale unui deținut aflat într-o celulă supraaglomerată [constituie o încălcare a Articolului 3 din CEDO](#). În felul acesta, Comisia, în principiu responsabilă de revizuirea deciziilor individuale luate de către directorul penitenciarului, a abordat o problemă structurală din penitenciarele belgiene. Totodată, în **Belgia** au fost publicate rapoartele anuale ale Comisiilor de monitorizare a penitenciarelor, responsabile de monitorizarea condițiilor de detenție.

În **Franța**, cea mai înaltă instanță administrativă a decis în favoarea ONG-urilor care au depus o cerere împotriva condițiilor îngrozitoare de detenție din unul dintre penitenciarele țării și [a dispus adoptarea unor măsuri urgente](#). În decizia sa, Curtea Supremă a examinat constatările unei vizite în penitenciar a unui membru al Parlamentului, care a contrazis abordarea restrictivă a celei mai înalte instanțe administrative în ceea ce privește cazul respectiv. Totodată, în **Franța**, cea mai înaltă instanță administrativă a obligat statul [să ia măsuri urgente pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție](#) în unul dintre penitenciarele țării. Curtea și-a bazat hotărârea pe concluziile dure ale Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, elaborate în urma vizitei sale întreprinse cu câteva luni mai devreme în această instituție penitenciară.

În **Germania**, Curtea Constituțională Federală [a stabilit că deținuții pot contesta o decizie de transferare într-o altă instituție penitenciară](#), chiar și după ce a avut loc transferul.

În **Lituania**, va fi deschis un [al șaptelea centru de reabilitare](#), care se axează pe pregătirea deținuților pentru eliberare.

În **Polonia**, Comisarul pentru drepturile omului a emis o declarație în care critică practica [care le îngrădește deținuților dreptul de a purta propria îmbrăcăminte](#) în instituțiile penitenciare de tip semideschis.

În **Spania**, un [protocol semnat între Administrația Centrală a Penitenciarelor din Spania și Administrația Penitenciarelor din regiunea bască](#) a stabilit un plafon "optim" și "operațional" (adică numărul maxim) de deținuți pentru fiecare dintre cele trei penitenciare din regiunea bască.

SĂNĂTATEA ■ În **Austria**, ca urmare a modificărilor aduse codului penal și Legii privind penitenciarele, zeci de persoane aflate în arest preventiv ar putea fi eliberate în septembrie 2023, [fără o pregătire corespunzătoare pentru reintegrarea lor în comunitate](#).

În **Bulgaria**, o instanță administrativă a considerat admisibilă plângerea unui deținut cu dizabilități conform căreia acesta a experimentat un tratament inuman și degradant, deoarece [administrația penitenciară nu a prezentat-o comisiei abilitate pentru a-i certifica dizabilitatea](#). În cele din urmă, administrația penitenciarelor a acționat, iar instanța a încheiat procedurile fără a examina fondul.

În **Lituania**, Ombudsmanul [a publicat un raport](#) care constată o serie de deficiențe în prevenirea și tratamentul bolilor infecțioase în detenție (hepatita B și C, tuberculoza, HIV/SIDA și boli cu transmitere sexuală).

În **Republica Moldova**, sistemul de asistență medicală în instituțiile penitenciare continuă să suporte consecințele de pe urma unui șir de deficiențe, după cum s-a menționat într-un [raport recent elaborat pentru ONU în comun de către Promo-LEX și EPLN](#).

În **Polonia**, Ministerul Justiției [s-a opus propunerii de a oferi deținuților metode non-invazive de diagnosticare pentru hepatita C](#), argumentând că serviciile de sănătate oferite deținuților nu ar trebui să difere de cele disponibile în sistemul obișnuit de asistență medicală.

În **Portugalia**, o instanță de apel [a respins cererea unui deținut care a solicitat să fie transferat dintr-un spital al instituției penitenciare într-un spital de psihiatrie pentru civili](#) pentru a-și ispăși pedeapsa, după ce a fost agresat de alți deținuți.

DEȚINUȚII STRĂINI ■ În **Ungaria**, guvernul a adoptat un [decret prin care se dispune eliberarea resortisanților străini găsiți vinovați de trafic de ființe umane](#). Oamenii eliberați în cadrul acestui nou mecanism urmează să părăsească țara în termen de trei zile. În practică, aceste persoane nu sunt supravegheate.

CONDAMNĂRI PE VIAȚĂ ■ În **Germania**, Curtea Constituțională Federală a stabilit că atunci când examinează cererile de eliberare condiționată pentru persoanele condamnate pe viață, instanțele abilitate [trebuie să țină cont de vârsta și speranța de viață](#) a solicitantului, pe lângă riscul de recidivă și termenul care a fost deja ispășit.

CtEDO a comunicat un caz guvernului **Republicii Moldova** cu privire la [accesul la educație al unui deținut condamnat pe viață](#).

DREPTUL PENAL ■ În **Republica Cehă**, guvernul a anunțat o serie de [amendamente ale codului penal care au avut drept scop scăderea numărului persoanelor cu antecedente penale](#), întrucât țara are o rată mare de încarcerare comparativ cu media Uniunii Europene.

În **Germania**, un set de [amendamente ale codului penal au modificat rata de conversie a unei amenzi neplătite de natură penală într-o pedeapsă privativă de libertate](#). Amendamentele ar reduce, de asemenea, numărul de persoane ce urmează a fi admise în centrele care oferă terapie persoanelor care au săvârșit infracțiuni asociate cu consumul de alcool și droguri, ceea ce ar duce la o creștere a numărului de persoane cu probleme de dependență de droguri și alcool într-un sistem obișnuit de penitenciare.

În **Lituania**, [au fost efectuate un șir de modificări la codul penal, care au crescut pragul pentru evaluarea daunelor](#) cauzate de anumite infracțiuni legate de proprietate, infracțiuni economice și financiare, ceea ce

determină gradul de gravitate al infracțiunii. În consecință, un număr mai mic de infracțiuni vor fi calificate drept infracțiuni grave, ceea ce va influența durata pedepsei privative de libertate care poate fi impusă.

PERSONALUL PENITENCIAR ■ În **Polonia**, în urma rapoartelor mass-media privind [cazurile de intimidare \(bullying\) a ofițerilor juniori din instituțiile penitenciare de către superiorii lor](#), Comisarul pentru drepturile omului a solicitat informații suplimentare de la Administrația Penitenciarelor cu privire la amploarea fenomenului, precum și a măsurilor luate pentru combaterea acestuia.

În **Portugalia**, Directorul general pentru reintegrare și servicii penitenciare din Portugalia a avertizat cu privire la o [penurie de personal în instituțiile penitenciare și îmbătrânirea gardienilor și personalului tehnic din penitenciare](#) – vârsta medie a acestora fiind de peste 50 de ani.

PENITENCIARE PE TIMP DE RĂZBOI ■ În **Rusia**, un grup de deputați a propus un șir de amendamente la Legea cu privire la Serviciul Militar [pentru a permite încheierea unor contracte de servicii militare cu persoane care au antecedente penale și pentru eliberarea deținuților care au semnat astfel de contracte de prestare a serviciilor militare](#). Acest lucru vine pe fundalul recrutării masive a deținuților de către compania militară privată rusă Wagner, precum și de către autoritățile ruse pentru a lupta în războiul din Ucraina.

DREPTURI PROCEDURALE ■ În **Bulgaria**, *Comitetul Helsinki* a publicat primul [Manual de autoasistență judiciară din țară destinat deținuților](#). De asemenea, în **Bulgaria**, instanțele administrative continuă să acorde sume foarte mici de compensații pentru tratamente inumane și degradante deținuților aflați în condiții precare de detenție.

În **Polonia**, Comisarul pentru drepturile omului [a solicitat modificarea procedurilor de depunere a plângerilor](#) în cadrul instituțiilor penitenciare, întrucât sistemul actual nu reușește să asigure o investigare completă și eficientă a plângerilor, ca urmare a modificărilor adoptate în 2022.

În **Portugalia**, o curte de apel a statuat că, atunci când deținuții aflați în arest la domiciliu nu și-au respectat obligațiile și pot obține înlocuirea pedepsei cu o pedeapsă privativă de libertate, instanța competentă [trebuie să îi audieze sub sancțiunea nulității și să își motiveze în mod corespunzător decizia](#).

DREPTUL DE A VOTA ■ În **Bulgaria**, zeci de deținuți cărora li s-a interzis să voteze la alegerile parlamentare din aprilie 2023 s-au adresat la CtEDO.

În **Grecia**, Parchetul Curții Supreme, în materie civilă și penală, [a emis opinia conform căreia pedeapsa suplimentară de privare a dreptului de vot impusă anumitor deținuți înainte de intrarea în vigoare a noului cod penal încetează să mai existe](#). În felul acesta, li s-a permis deținuților să participe la alegerile parlamentare din Grecia din mai 2023.

SECURITATEA ■ În **Belgia**, o curte de apel a constatat că [perchezitiile corporale la pielea goală, cu genuflexiuni](#), impuse inculpaților în timpul atentatelor cu bombă de la Bruxelles din 2016, înainte de transferul lor în instanța de judecată, pentru a asista la proces, nu aveau un temei juridic și a impus autoritățile belgiene să pună capăt acestei practici.

În **Ungaria**, guvernul a publicat un proiect de lege care vizează modificarea Legii cu privire la penitenciare. Proiectul de lege propune introducerea unui [sistem de evaluare a deținuților](#), al căror comportament, combinat cu un mecanism de acordare sau de scădere a punctajelor, va determina clasificarea acestora și plasarea lor în diferite categorii ale regimului de detenție.

În **Spania**, Administrația penitenciară catalană și mai multe sindicate ale angajaților din penitenciare au semnat un [plan de acțiune](#) pentru îmbunătățirea securității în penitenciarele catalane, care [a fost pe larg criticat de organizațiile neguvernamentale locale](#). Tot în **Spania**, guvernul catalan a încheiat un contract cu o companie privată de securitate pentru a dezvolta un [sistem de inteligență artificială bazat pe recunoașterea biometrică cu scopul de a anticipa incidentele](#) în unul din penitenciarele din regiune.

În **Marea Britanie**, [modificările aduse normelor care reglementează disciplina în penitenciare și în instituțiile pentru delincvenți juvenili](#) îi conferă judecătorului competența de a evalua dacă un caz i-a fost sesizat în mod corespunzător, iar, în caz contrar, de a-i remite cauza directorului penitenciarului.

AJUSTAREA SENTINȚEI ■ În **Rusia**, Curtea Constituțională a oferit orientări în ceea ce privește [recalcularea pedepselor cu închisoarea pentru deținuții care au fost trimiși din greșală într-o instituție penitenciară cu regim mai strict](#). Tot în **Rusia**, modificările aduse codului penal [au ridicat limita de vârstă la care nu poate fi impusă o pedeapsă cu muncă obligatorie](#). Această modificare este un ecou al planurilor Serviciului penitenciar rus (FSIN) și ale Ministerului Justiției de a implica în mod activ deținuții în ceea ce privește executarea contractelor comerciale de stat și private ale FSIN.

În **Marea Britanie**, Înalta Curte a statuat că [normele Comisiei pentru eliberări condiționate care împiedică angajații din instituțiile penitenciare, ofițerii de probațiune și psihologii să prezinte un punct de vedere sau o](#)

[recomandare](#) cu privire la capacitatea unui deținut de a fi eliberat sau mutat într-un penitenciar de tip deschis sunt ilegale. Tot în **Marea Britanie**, Curtea Supremă a oferit îndrumări cu privire la sfera adecvată de [evaluare a riscului pe care Comisia pentru eliberări condiționate ar trebui să o efectueze în cazul deținuților care își ispășesc pedepsele cu durată determinată](#), precum și cu privire la modul în care Comisia poate [utiliza acuzațiile neprobate aduse unui deținut](#).

SUICIDUL ■ În **Spania**, Administrația Penitenciarelor din Țara Bascilor a adoptat un nou protocol pentru prevenirea suicidului în penitenciare. Printre alte măsuri, protocolul consolidează rolul așa-numiților “deținuți de sprijin” responsabili să asiste și să însoțească deținuții cu tendințe suicidare, care vor beneficia de instruire și remunerare specifice pentru această sarcină.

TORTURĂ ȘI RELE TRATAMENTE ■ În **Ucraina**, [a fost instituită o nouă procedură pentru hrănirea forțată a deținuților](#) care refuză să mănânce. În rezultatul numeroaselor deficiențe, se poate constata că noua procedură nu îndeplinește cerințele stabilite în orientările CtEDO și CPT.

EDIȚIA INTEGRALĂ O PUTEȚI CITI PE PAGINA NOASTRĂ WEB >>

Aducem mulțumiri speciale [membrilor și partenerilor noștri asociați](#) pentru elaborarea în comun a acestei compilații!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Paris

France

contact@prisonlitigation.org

Această compilație este finanțată de Uniunea Europeană și de Fundația Robert Carr. Cu toate acestea, opiniile și punctele de vedere exprimate sunt doar cele ale autorilor și nu le reflectă neapărat pe cele ale Uniunii Europene, ale Comisiei Europene sau ale Fundației Robert Carr. Nici Uniunea Europeană, nici Comisia Europeană și nici Fundația Robert Carr nu pot fi considerate responsabili de acestea.

**ROBERT
CARR
FUND** For civil
society
networks

